Ч. 2?4 (14.483). Львів, субота 17. жовтня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Париж відтятий від Льондону та Ротердаму.

ГРІЗНИЙ СТРАЙК У ФРАНЦУСЬКІЙ РІЧНІЙ ПЛАВБІ.

РУЕН, 16. 10. ПАТ. Минулої ночі страйкарі заняли галівник „Деніз", бо його залога не хотіла прилучитися до страйку. Влада уважає, щоб страйкарі не захопили ще й трьох інших галівників, що курсують по Сені між Парижем і Гавром. **Увесь рух на лініях Париж-Руен-Льондон і Париж-Руен-Ротердам зовсім припинений.**

Французький запит до Бельгії.

КОМЕНТАР БЕЛЬГІЙСЬКОГО МІНІСТРА ОБОРОНИ.

ПАРИЖ, 16. 10. АВАС. Бюра міністерства закорд. справ почали вчора розглядати тексти промови Леопольда III. бельгійського. Опісля французький уряд вишле до бельгійського ноту з запитами: як Бельгія розуміє невтральність і які її відношення до Льокарна, до франко-бельгійської військової конвенції та до 16. статті пакту Ліги Націй. У міжчасі париський уряд порозуміється з льондонським з огляду на те, що вони співпрацюють і що 1. квітня ц. р. оба зобовязалися гарантувати Бельгію згідно з льокарнеським пактом.

БРЮССЕЛЬ, 16. 10. Авасовому представникові заявив міністр нац. оборони Девез: Не розумію, чому промова нашого короля зробила таке враження у Франції. Між обома державами не було ніколи ніякого союзу, бо вони не узалежнювали своєї політики від ніякого третього уряду. **Бельгія має лише один обовязок: не перепустити через свою територію ніякого наїздника у само серце Франції; на наш заклик Франція обовязана помогти нам.** Французи мусять зрозуміти, що наші засоби не дозволяють нам на нічого більше і що ми **не можемо дати втягнути себе у таку війну, як 1914.** Ми мусіли це ясно сказати у хвилині, коли побільшуємо наші збросння і фортифікації, з яких зрештою Франція лише користає.

Турецька дипльоматія підготовлює східний пакт.

АНКАРА, 16. 10. ПАТ. До Тегерану виїхала турецька делегація, щоб перевести переговори у справі шляху Трапезунт-Тебріз, куди йде транзит перських товарів. При тій нагоді говоритимуть також про конвенцію у справі правної помочі й екстрадиції. Турецький уряд бажав би започаткувати цим шляхом низку двобічних договорів зі сусідами, що далиб змогу заключити в недалекому майбутньому східний пакт.

Відсіч вже прийшла до Овіедо.

КОРДОВА, 16. 10. ПАТ. **Опівночі тутешня радіостація повідомила, що з Галісії надійшла нац. кольона і пополудні увійшла до Овієда.**

ПАРИЖ, 16. 10. Авас. **Нац. війська ще не ввійшли до Овієдо, але вони застосовують сувору бльокаду; перед двома днями заняли вони важні стратегічні позиції, що панують над містом. Кольона полк. Альфонсо зблизилася вчора на неповних 6 км. до Овієда, пануючи над цілою його північною частиною. Частини ген. Льомбарта навязали контакт з частинами полк. Аранди, перериваючи перстень червоних.**

ПЕРЕД НАСТУПОМ НА МАДРИД.

БУРГОС, 16. 10. Авас. Здобуваючи Альдеу Дель Фресно, нац. війська зблизилися на 40 км. до Мадриду. Наступу на столицю не відложено — він почнеться правдоподібно тоді, коли нац. війська займуть Наваль Карнеро. Теперішні операції мають на меті заняти випадові позиції, відки почнеться вирішний наступ.

МАДРИДСЬКИЙ МІНІСТР ЗАКОРД. СПРАВ ЗАПОВІДАЄ УПАДОК СТОЛИЦІ?

СЕВІЛЛЯ, 16. 10. ПАТ. Тутешня радіостація подає: Міністр закордонних справ мадридського уряду заявив у відозві до міліції, що слід рахуватися з упадком столиці.

Як кажуть, між згаданим міністром і совітським амбасадором дійшло до сильної розбіжности поглядів. Амбасадор хоче, щоб боронити Мадрид доки вдасться, міністр — щоб охоронити місто перед довгою облогою та бомбардуванням.

КОМУНІКАТ НАЦ. КОМАНДУВАННЯ.

СЕВІЛЛЯ, 16. 10. ПАТ. Ген. Кейпо де Ляно повідомляє через радіо, що нац. війська заняли на середньому фронті Наваль Карнеро.

ЛЯ КОРУНЯ, 16. 10. ПАТ. Тутешня радіостація повідомляє: На відтинку Толеда нац. війська заняли Альдеу, Дель Фресно, Ментріду, Чатінерію та Вальде Македу, де найшли чимало скорострілів та динаміту. Полягло там понад 150 червоних. — На південному фронті нац. війська відбили наступ червоних, що полишили на полі бою 140 убитих та зістрілили три літаки. — У Сігуенці піддалося 400 червоних міліціонерів і 300 жінок та дітей

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

МАДРИД, 16. 10. ПАТ. Міністерство війни повідомляє, що у пров. Авіля червоний мисливський літак зістрілив два нац. літаки.

Кольоніяльні амбіції Польщі й українці.

Львів, 16. жовтня 1936.

Необхідність кольоній вдоволила Італія переможним вислідом абісинської воєнної виправи. Та в Европі залишилися ще інші претендентти до кольоній. Найгрізніший із них — Німеччина. Вона щораз сильніше акцентує конечність признання їй кольоній, чи пак ревіндикацію тих заморських теренів, що їх вона втратила внаслідок версайського договору і яких теперішні мандатарі не думають з легким серцем віддати.

Кольонії — це не тільки резервуар сирівців, яких так потребує німецький промисл, що не маючи відповідної кількости девіз на закупно всіх сирівців за кордоном, рятується тепер преріжними „ерзацами" власного виробництва. Кольонії — це дальше не тільки поширення теренів для зростаючого кількостево німецького народу. Власні кольонії — це також справа престіжу, справа повороту Німеччини в ряди наймогутніших держав світу, між якими вона була до часу світової війни.

Меморіял Гітлера з березня ц. р. та його проклямація, проголошена на недавньому конгресі в Нірнбергу, ставлять німецьку вимогу щодо кольоній у центр тих світових проблем, що вже небавком мусять бути розвязані, якщо „замирення" світу не має залишитись пустим звуком. Це розумів добре англ. міністр закорд. справ Самуїл Гор, пропонуючи конференцію для нового розподілу сирівців, як ратунковий засіб проти нового територіяльного поділу кольоній. „Достава дешевих сирівців" на основі міжнародніх господарських договорів — ось сурогат, яким думає дехто розвязати грізно назріваючу кольоніяльну проблему. Та відповідь Німеччини на ці пропозиції тверда і незмінна. „Хочемо — каже вона — кольоній з нашою політичною суверенністю, хочемо поширення нашого державного і монетарного простору".

Крім Німеччини також Польща щораз сміливіше говорить про кольонії. Передбачуючи новий поділ кольоніяльних теренів на африканському суходолі — вже від літ проявляє вона в тому напрямі аспірації, ведучи відповідну пропаганду в краю і за кордоном. Найбільше прислужилась цій справі метка громадська організація п. н. „Ліга морська і кольоніяльна". Її діяльність ми вже представили свого часу на сторінках „Діла", тому не будемо тут над нею довше спинятись. Зазначимо тільки, що ця діяльність виходить далеко поза рямці теоретичної пропаганди (орган Ліги „Може" має 150 тисяч накладу!). „Ліга м. і к." веде живу кольонізаційну акцію на терені Бразилії (компактні польські оселі) та інтенсивні досліди через своїх емісарів також на африканському суходолі, шукаючи там

відповідних теренів для суцільних польських осель. Та цей ряд національної і господарської експансії далеко не вичерпує кольоніяльної програми, що її ставить собі згадана організація. Вона прямує до здобуття для Польщі державно-суверенних кольоніяльних теренів, уважаючи, що тільки тоді Польща найде повне вдоволення своїх національно-економічних потреб.

„Висилати поляків до краів, що ними володіють чужі, це значить віддавати їх на службу чужих інтересів, на користь і славу чужих держав" (див. „Може" за жовтень ц. р.).

Цікаво спинитись над аргументами, що їх висуває Польща на оправдання своєї заморської експансії. Ось вони: 1) з 24 засадничих сирівців Польща має тільки 10 і то в недостатчній кількости, 2) в роках 1934—1935 Польща видала на закупно сирівців 850 міліонів зол., себто половину коштів усього імпорту, 3) сирівці мусить Польща купувати, хоч збут її за кордоном значно зменшився, 4) брак сирівців спиняє розвиток промислу і з тим можливість дати населенню працю у промислі, 5) приріст населення в Польщі — один із найбільших у світі, 6) фактична густота населення Польщі дорівнює густоті перенаселеної Італії і тому 8 міліонів людей (1/3 селян) не може працювати рентовно на ріллі та повинна перейти до промислових осередків, 7) кепська професійна структура жидівського населення спричинює те, що коло 80 тисяч жидів мусить річно еміґрувати з Польщі, а того контингенту не може приняти Палестина.

Польські бажання дотично заморських теренів найшли відгук також у Женеві. Підкреслив їх недавно мін. Бек з приводу виборів предсідника мандатової комісії. Вже раніше пробували популяризувати кольоніяльні амбіції Польщі у важніших центрах світової політики польські дипльомати (відома заява амбасадора Хлаповського у Парижі). Зокрема в закордонній пресі старалась польська пропаґанда насвітлити конечність обдарувати Польщу кольоніяльними теренами, підкреслюючи всі ті моменти, що їх ми вище навели і використовуючи між ін. жидівську справу. Але виступи польських дипльоматів у Женеві треба вважати найповажнішим кроком, що його досі зробила Польща для висунення зі свого боку кольоніяльних претенсій на міжнародньому ґрунті.

Для нас, українців, кольоніяльні аспірації Польщі не є без значіння з двох причин: 1) природний приріст нашого народу мусить тепер залишатись у краю з уваги на повне спинення еміґрації, 2) кольонізаційний наступ поляків на нашу національну територію є щораз сильніший і небезпечніший.

Спинення еміґрації за океан має для українців свої добрі сторони, але має де-де більше лихих сторін. Коли з національного боку можна вважати корисними такі явища, як гльобальний зріст населення в краю та його збільшену урбанізацію, що є вислідом цього зросту та причиняється до побільшення національного стану посідання у промислі, ремеслі і торговлі, то некорисними явищами треба вважати: дальше роздроблювання ґрунтів, павперизацію і в наслідках: захитування основними засадами моралі та ослаблювання національної відпорности (реліґійне і національне відступництво, суспільна радикалізація мас до комунізму включно).

Передчасно булоб снувати думки, чи багатіти нам надією на еміґрацію українців до майбутньої польської кольонії. Амбіції Польщі [illegible] власної кольонії мають занадто свої [illegible] їх реалізацію. Та проте, коли вже про [illegible] шуть і говорять, хочемо згадати, що для [illegible] ди важніше й доцільніше, щоб наш [illegible] доступ до тих теренів, куди досі [illegible] міграційна течія. Важніше й доцільніше, [illegible] там національність не грає у життєвих [illegible] якої ролі, 2) там небезпека повної асиміляції [illegible] мірно менша, 3) там наша стара еміграція [illegible] бує допливу свіжого елементу з рідних [illegible]

Коли йде про кольонізаційний натиск [illegible] ків на схід, проти чого тепер так сильно [illegible] стуємо, то признана Польщі евент. заморська [illegible] льонія з відповідним простором [illegible] мовно на якийсь час частинне відпруження [illegible] трішньо-кольонізаційної енерґії поляків, [illegible] силувалаб їх зорґанізувати поважну пере[illegible] акцію для опанування нових теренів. Це [illegible] нам на якийсь час „передишку".

В. Ін[illegible]

За ревізію закордонної політики Чехословаччини.

I.

Прага, жовтень 1936.

В одній з наших недавніх дописів ми реферували нашим читачам цікаву дискусію на сторінках чехословацької преси над питанням: чи і наскільки малоантантський договір і договір з Францією й СССР дають безпеку Чехословаччині на випадок воєнного конфлікту. Нині ця дискусія стала ширша, поглибилася і ведеться вже довкола питання ревізії дотеперішньої лінії та метод чехословацької закордонної політики. Цікаво підкреслити, що товчок до такої дискусії вийшов знову від чехословацької аґрарної партії, що є найбільшою і найсильнішою політичною партією Чехословаччини і яка має у своїх руках аж чотири і то найважніші мін. ресорти: премієрство, міністерство внутрішніх справ, військове міністерство і міністерство рільництва. Не від речі тут звернути увагу ще й на те, що досі закордонно-політична концепція Чехословаччини не була ніколи предметом внутрішньо-політичних спорів, як це бачимо в Ч. С. Р. тепер.

На основі всього дискусійного матеріялу, який досі на тему ревізії дотеперішньої закордонної політики ЧСР, появився на сторінках чехословацької преси, можна суть арґументації „ревізіоністів" представити коротко так: В перших часах після перевороту, отже в перших роках істнування Чехословаччини, єдиною [illegible] вою безпеки цієї молодої держави була Ліґа Націй. Вона будувала мир, а в ньому [illegible] Чехословаччина мала спиратися на колективному забезпеченні миру. Перші післявоєнні роки, коли кожна держава мала повно праці у себе дома, були роками умовного спокою і Ліґа Націй могла теж сяк-так спокійно виконувати завдання, для якого її створено. Але коли прийшли більш бурхливі і напружені роки в міжнародній ситуації, хутко показалося, що Ліґа Націй вже в основах своїх народин сховала всі зародки непоборних труднощів при розвʼязці складних проблем будування нового післявоєнного світа. Відтак прийшли відомі події останніх двох-трьох років і тоді вже показалося, що Ліґа Націй при теперішній своїй організації та при теперішньому своєму складі [illegible] не всилі забезпечити тривкого миру та свободи і цілости малих і слабих держав. Зрозуміння цього факту, примусило поодинокі держави творити собі самим нові системи забезпеки миру, системи, які спираються на договорах про взаємну допомогу та на договорах про [illegible]

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 29

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

Д-Р СТЕПАН СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ.

Д-р Степан Смаль-Стоцький працював як політичний діяч і посол на зеленій Буковині. Він походив з Галичини (Немилів, радехівського повіту) і в 1878. р. скінчив гімназію у Львові. Вже як гімназійний ученик займався разом із товаришами приготуванням видання „Руської Бібліотеки", що виходила потім під проводом професора о. Іґнатія Онишкевича у Львові (1877—1878. рр).

Фільософічні студії відбував Стоцький у Чернівцях та у Відні. В 1884. р. став надзвичайним професором української мови й письменности в університеті у Чернівцях, після смерти о. проф. Іґнатія Онишкевича.

По приході професора д-ра Степана Стоцького оживилось його заходами громадянське життя в Чернівцях, настав формальний переворот, бо „Руську Бесіду" (первісно касинове, пізніше просвітнє товариство) і „Міщанську Читальню" в Чернівцях негайно взяли у свої руки українці, усуваючи від проводу русофілів, що звалися старорусинами. Те саме сталося в студентському товаристві „Союз" у Чернівцях, де проф. Стоцький, як „стара хата" (колишній член товариства), мав вплив і почалися підготування до будови „Народнього Дому" в Чернівцях. До організаційної праці з ним станули тодішні українські громадяни на Буковині, як радник Володимир Ясеницький, судця Максим Михаляк, професор Євтей Пігуляк, директор народньої школи Омелян Попович, професор Шпойнаровський, судця Михальський і багато інших. Стоцький старався всіх громадян доброї волі приєднувати до народньої праці, гуртувати їх разом і висувати на верх відповідних людей, а сам стояв при кермі роботи.

Метою його праці і всієї політичної діяльности було те, щоб із Буковини створити український край, бо він уважав, що це лекше перевести на Буковині, ніж у Галичині, — і до цієї мети йшов він повним розмахом сильної волі на всіх ділянках громадянського життя та все і всюди усував усякі тертя й непорозуміння, щоб усіх разом обʼєднати.

Тому він передусім постарався, щоб поставити на Буковині український періодичний орган, яким поклав ґазету: „Буковина", спершу під редакцією Осипа Федьковича (1885. р.), хоч у дійсности він сам був довгі роки душею цього часопису.

Рівночасно йшла просвітня справа, організація читалень „Руської Бесіди" (як у Львові „Просвіти"), що їх основував особисто д-р Стоцький на місцях, по всіх громадах буковинської землі. Далі йшла справа шкільництва, що її вів Омелян Попович, який з директора народньої школи за впливами д-ра Стоцького став краєвим шкільним інспектором для семинарій і народніх шкіл, — як також основування українських середніх шкіл (перша українсько-німецька гімназія повстала 1896. р). До того прийшло основування українських кредитових кооператив, райфайзенок (перша 1889. р.) із „Руською Касою" в Чернівцях (1896) і „Селянською Касою" (1903), як союзом українських райфайзенських кас у Чернівцях.

Таксамо рівночасно йшла політична акція, щоб до буковинського краєвого сойму вийшли українські посли, а то українців репрезентували досі німці й волохи — і це почалось у 1890. р., коли вибрано трьох соймових послів. У 1892. р. ввійшов туди і проф. Стоцький і наше представництво з року на рік зростало. Опісля політичною організацією дійшли буковинські українці до шістьох соймових послів (1903) і д-р Степан Смаль-Стоцький став заступником краєвого маршала Буковини (1904—1913). У своїй політиці вони йшли спершу з німцями й поборювали румунів та русофілів і здобули поважний голос та значення в буковинському Соймі.

А все це діялось не тільки завдяки організаційному хистові в імя української ідеольоґії д-ра Степана Стоцького, що створив Українську Буковину, але також завдяки тому, що йому вдалося приєднати розумного й безперечно великого політика посла Миколу Василька на бік українців. Посол Микола Василько вирікся приналежности до старорусько[ї] партії в 1900. р. і станув при д-рі Стоцькому в його праці над відродженням українського народу буковинської землі. Їх спільна праця принесла для українців великі національні здобутки: національна автономія враз із національним катастром, розцвіт українського шкільництва, здобутки на полі церковному й економічному і т. д.

Вони обидва разом представляли на Буковині провідний і безоглядний авторитет, перед [illegible] трим наш нарід ставав із довірям і належною пошаною, а всі власти краєві разом із президентом Буковини ставились до них із повним респектом. Краєві політичні справи вів проф. Стоцький, Василько працював здебільша у Відні. І так національне життя на Буковині йшло вперед з добром для рідного народу.

Але в 1911. р. почалися непорозуміння між Васильком і д-ром Стоцьким з причини інтеґральної скрути Селянської Каси в Чернівцях і [illegible] суджувань, начеб д-р Стоцький як її голова не припильнував дикерції Каси, яка спричинила [illegible] скруту. Переведене судове слідство виказало, що все це сталося без вини д-ра Стоцького, але дружні відносини між ними обома вже не [illegible] нались...

Д-р Степан Стоцький, вибраний у 1911. р. послом до парляменту, не ввійшов уже до буковинського Сойму і на Буковині не стало давнього проводу.

Посол Василько помер по світовій війні за кордоном, а проф. д-р Степан Стоцький, який [illegible] війни працював у таборах полонених українців у Фрайштадті як австрійський старшина, а по війні (1919) був послом ЗУНР у Празі, викладає в українськім університеті у Празі, бере живу участь у науковому житті української еміґрації (він визначний український мовознавець, від 1918. р. член Української Академії Наук у Київі) та стоїть на чолі товариства „Музей Визвольної боротьби України", яке будує „Український Дім" у Празі.

(Докінчення буде.)

вал. Такі договори позаключувала теж і Чехословаччина. Між цими її договорами на перше місце вибивається договір із Францією та з Совітами і далі малоантантська система.

Як забезпечують ці договори Чехословаччину на випадок війни, зокремаж на випадок нападу Німеччини?

Попередня дискусія показала, що Мала Антанта забезпечує Чехословаччину лише від Мадярщини. Лишається Франція і Совіти. Щодо автоматичної допомоги, яку може дати Франція, то вона може бути мінімальна, бо обобічно укріплені кордони Франції леден чи дозволилиб на транспорт французьких військ на допомогу ЧСР. Отже фактично залишаються лише Совіти з їх можливою допомогою і то лиш за дозволом перевести совітські війська через Румунію вузьким простором між СССР і ЧСР. „Хочемо вірити — пише між іншим аграрний „Венков", що ця допомога захистилаб нас, але не сміємо при цьому забувати, що наша держава зараз уже при першому напорі сталаб новою Бельгією і новою Сербією, а жертви, які чехословацький нарід мусів би в такому випадку принести, булиб аж надто великі і непомірні".

Який-же вихід з такої ситуації?

„Ситуація нині інша, як була ще недавно. Події розвиваються так, що годі передбачити найближче майбутнє — отже треба зревідувати концепцію нашої закордонної політики. Передовсім треба зревідувати і вирішити наше відношення до Польщі і тривко унормувати наше відношення до Німеччини. Ми мусимо свою закордонну політику повести так, щоб утримати не лише свою свободу, але і свою незалежність. Чехословачина мусить доказати, що вірно тримається традиції своєї політики в давньому минулому, що йде по лінії політики Паляцьких з 1848 р. В боротьбі за великодержавну позицію чи то Німеччини чи то Росії, Чехословаччина не сміє ніколи стати знаряддям ані політики німецької, ані російської. Лише таким способом принесемо користь собі, мирові, культурі і цивілізації. На всі майбутні дні мусимо бути приготовані на всі можливі зміни і мусимо позбутись наївної думки, що в закордонній політиці є нині можливий тривкий плян на всі боки".

Таку відповідь дав на вище поставлене питання генеральний секретар чехословацької аграрної партії, посол до чехословацького парляменту і визначний член парляментарної закордонно-політичної комісії інж. І. Жілька.

Проти такої концепції ревізії закордонної політики ЧСР. станула головно преса лівих політичних партій, як нпр. „Право Ліду", орган соц.-дем. партії, „Ческе Слово", орган чехослов. нар. соціялістів та ін. Деякі з них, як нпр. „Право Ліду", станули на становищі, що в нинішньому моменті вже сама дискусія на таку тему є для ЧСР. шкідлива, бо може ослабити довіря до Чехословаччини в її приятелів і союзників. Щодо самої суті цієї ревізії, то „Пр. Л." гадає, що яканебудь зміна в дотеперішній закордонній політиці ЧСР. рівналась би ослабленню союзу з Францією і відхилі від СССР., бо лише при таких умовинах можна булоб говорити про зміну відношення до Німеччини та до Італії. „Досі — каже „П. Л." — Чехословаччина є в союзі і в приязних взаєминах з демократичними державами і зі СССР., який, без огляду на свій відмінний від нашого державний режім, є чейже на сто відсотків мировим чинником, — отже в рядах мирового фронту; коли-ж би ЧСР. пішла за рецептою зміни орієнтації, попалаб до фронту фашистівських і напівфашистівських держав. Тому ми відкидаємо якунебудь зміну основної концепції нашої закордонної політики.

Дуже цікаве становище заняли в цій справі відомі вже добре нашим читачам „Лідове Новіни", орган, що все дуже близько стояв до закордонного міністерства ЧСР. Там читаємо таке: „Це правда, що політики з аграрної партії вже від років вказують на Польщу, але правдою теж є те, що це не наша вина, коли вказують на неї надаремне. Ми-ж пропонували Польщі договір про вічну приязнь, який у своїх наслідках мав би був привести до взаємної демілітаризації кордонів. Мусимо признати, що Чехословачина ніколи не пропонувала Польщі договору про взаємну допомогу на випадок неспровокованого нападу. Такий договір приневолював би нас до автоматичної допомоги на випадок навіть **таких конфліктів, до яких особливо англьосаський світ ставиться байдуже,** в протилежности до конфліктів, що моглиб повстати з порушення правного стану на чехословацьких кордонах, яких природність і непорушність визнають усі. З цього виходить ясно, що супроти Польщі не можна рахувати на рівне заінтересування Заходу Европи, на якому так багато залежить нам. Ми є того переконання, що найкраще помагаємо Польщі тоді, коли її закликаємо до участи в системі колективної безпеки европейських держав. Отже і в цьому напрямі не треба нічого зміняти в концепції закордонної політики ЧСР."

Щодо відношення Чехословаччини до Німеччини, то „Л. Н." станули на такому становищі: Чехословаччина не може не переговорювати з Німеччиною лише тому, що Німеччина не хоче говорити з Совітами, але Чехословаччина не може теж дозволити робити Німеччині, що тільки їй захочеться, тільки тому, що обіцяє не торкатись Чехословаччини. На це є тут Ліга Націй, щоб нормувати справу неподільного миру й нема найменшого сумніву, що ненапад на СССР. був би справою цілої Европи, отже і Чехословаччини.

Щож на це прихильники ревізії?

Про це в черговій статті. **М. Н.**

Надзвичайна сесія Синоду Православної Церкви.

В найближчих днях скличуть **надзвичайну сесію Св. Синоду Православної Церкви в Польщі.** Несподіване скликання сесії викликало ріжні коментарі. Між іншим кружляють поголоски, що на черзі нарад Синоду поставлять справу обсади одної з дієцезій, де мають епископа ординарія звільнити зі становища. Православні кола заперечують, буцімто з цією сесією вязалисяб якінебудь справи політичного характеру. **(ВУ).**

За обєднання Европи проти большевизму.

ПРОТИКОМУНІСТИЧНА ПРОМОВА РОЗЕНБЕРГА.

БЕРЛІН, 16. 10. ПАТ. Вчора вечором на прийняттю для дипльоматів і закордонних кореспондентів у готелі „Адльон" промовляв керманич партійного заграничного уряду д-р Розенберг. Він торкнувся у своїй промові останнього протинімецького виступу провідника французьких комуністів Тореса в Штрасбургу й підкреслив з притиском, що Німеччина не думає утотожнювати того комуністичного проводира з франц. нацією. Розенберг узасаднював протисовіт. курс німецького уряду почуванням солідарности з іншими культурними націями та дбайливістю за культурну цілість Европи. Він підмітив, що большевизм розуміє під словом „фашизм" усі небольшевицькі сили в цілому світі. Большевики надіються, що прихильники лібералізму визнають їх своїми союзниками і що демократичний державний апарат усуне „розбуджені сили" (націоналістичні рухи), щоб промостити дорогу большевизмові.

Але нині не протиставляться собі пролетарят і міщанство, чи большевизм і фашизм; це світовий большевизм стає проти Европи, це ненависть товпи проти всякої европейської державности, ненависть, звязана в нашій добі зі світовою жидівською конспірацією.

Найновішою зброєю большевизму є засада неподільного збірного миру. Деякі державні мужі наївно вірять, що тим шляхом можнаб досягти замирення Европи. Тимчасом недавна промова Літвінова виказала тільки бажання злучити всі сили проти тих, що в себе дома зломили диктатуру большевизму. На приказ Літвінова Торес виголосив штрасбурську промову. Нім. уряд не забуває, що цілю того комуніста було унеможливити щире зближення між Німеччиною й Францією. В обличчі руїнницьких тенденцій большевизму европейські нації повинні унешкідливлювати професійних політичних отруйників. Пакт між Совітами і Францією подуманий большевиками не як причинок до збірного мира, але як шлях до створення бльоку держав під гегемонією СССР.

Опісля д-р Розенберг полемізував з голосами поважної франц. преси, що складає відповідальність за поширення комунізму у Франції на Німеччину та з клерикальними часописами, що добачують у націонал-соціялізмі елемент ферменту, який може наразити німецьких христіян на долю совітських чи еспанських.

Націонал-соціялізм не є „товаром на вивіз". Німці винищили у себе дома большевизм, але не перестають дальше його поборювати: Вони бачать, що большевизм підготовлює загладу европейській культурі, тому хотять її охоронити перед долею Еспанії.

Напрямні політики нового мадярського уряду.

БУДАПЕШТ, 16. 10. ПАТ. Новий мадярський премієр Дарані представив на зборах партії „Національної Єдности" програму свого уряду. Він перш за все вшанував память свого попередника Ґембеша, опісля заявив, що політика нового уряду буде продовженням дотепершньої. Вона опиратиметься на христіянських основах і національній єдності, буде рівночасно консервативна й поступова. Уряд є за тайністю голосування у виборах до парляменту й за поширенням обсягу влади реґента й вищої палати. Також у закордонній політиці уряд продовжуватиме лінію покійного Ґембеша.

У внутрішній політиці Дарані продовжуватиме дотеперішню політику; у економічній — змагати до самовистарчальности.

Крім того, прем. Дарані заповів земельну реформу та розбудову армії. Девалюації на Мадярщині не буде.

Український Львів в обороні рідної землі.

ЗА СВЯТЕ ПРАВО УКРАЇНСЬКОГО СЕЛЯНИНА НА ЗЕМЛЮ.

В четвер 15. жовтня ц. р. зійшлися в салі „Української Бесіди" на запрошення Українського Національно-Демократичного Обєднання у Львові представники нашої Церкви, всіх центральних культурно-освітніх, наукових, господарсько-кооперативних та економічно-фінансових установ, професійних організацій, всіх наших станів, себто інтелігенції, міщанства й робітництва, щоб висказати своє слово в обороні рідної землі, в обороні святого права українського селянина на землю та запротестувати проти кольонізації українських земель чужонаціональним, зайшлим елементом.

Ці врочисті збори при участи понад 150 найповажніших наших громадян і представників зорганізованого українського життя, відкрив в год. 6.30 вечером пос. **Володимир Целевич**, головний секретар УНДО, такою коротенькою промовою:

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО, ДОСТОЙНІ ПАНІ І ПАНОВЕ!

В імени Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання та в імени Президії Української Парляментарної Репрезентації, маю честь відкрити сьогоднішні збори. Всім приявним представникам поодиноких ділянок зорганізованого українського життя, всім представникам поодиноких станів і всім учасникам дякую за численну участь. Сьогоднішні Збори в столиці українських земель у Польщі мають репрезентативний характер. Вони мають започаткувати масову акцію в обороні землі на терені цілого краю.

Земля є не тільки предметом важкої щоденної праці селянина, його жагучої туги за побільшенням наділу. Вона має велике національно-політичне значіння. Нація не може жити і розвиватися без території, себто без землі, а втрата землі потягає за собою нидіння, а навіть смерть нації.

Нація є живим, суцільним організмом, а національне життя в усіх його ділянках, становить одну нерозривну цілість. Коли хворіє одна ділянка національного життя, хворіє цілий організм нації. Істнування українського селянина є сьогодні загрожене земельною політикою влади. В обороні землі для українського селянина мусить стати вся українська нація, всі стани, всі свідомі громадяни.

Червона Москва скасувала приватну власність на землю, зліквідувала селянство як окрему верству і перемінила селян у панщизняних робітників у колективах. Тому кажемо, що большевики видали присуд смерти українській нації.

Нам тут загрожує інша небезпека. Загрожує небезпека з того, що український селянин не зможе набути землі, що при проектованій на велику мірку парцеляції великої земельної власности, на розпарцельованих землях осяде спроваджений зі заходу кольоніст. Така політика мусить довести на нашій перенаселеній до краю території до павперизації селянського стану, до загострення соціяльної боротьби. Тимто ввесь український загал мусить взяти участь в боротьбі за святе право українського селянина на землю.

Реферат про земельну справу виголосить інж. сен. **Юліян Павликовський**, а заки це станеться, прохаю вибрати Президію Зборів.

СКЛАД ПРЕЗИДІЇ.

На внесок пос. **З. Пеленського**, присутні вибрали через акламацію і серед оплесків провідником Зборів: **о. прал. Леонтія Куницького**, заступника голови УНДО. Крім того до президії ввійшли: през. **д-р Кость Левицький**, сен. **Володимир Децикевич**, заступник голови НТШ., сен. **інж. Ю. Павликовський**, голова РСУК.,**д-р Іван Брик**, голова Т-ва „Просвіта", **Мирон Луцький**, голова Т-ва „Сільський Господар", п-ні **Евгенія Макарушкова** від українського жіноцтва, дир. **А. Палій**, заступник голови Т-ва „Молода Громада", дир. **Юрій Сидорак**, голова Т-ва „Зоря" і п. **Федушко**, заст. голови Т-ва „Воля". — Секретарями вибрано: ред. **З. Пеленського** і ред. **д-ра Стецюка**.

Члени президії заняли почесні місця за президіяльним столом.

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

Реферат сен. Ю. Павликовського.

З черги виголосив основний, дуже річевий реферат **сен. Ю. Павликовський** про земельну справу на західно-українських землях. Тому, що референт говорив майже півтора години, ілюструючи жахливі і розпучливі земельні відносини на українських землях у Польщі безліччю статистичних даних, спираючися на висновках у цій справі визначного українського економіста **о. мітр. Войнаровського, своїх власних працях**, проф. Бузека і проф. Станевича, подаємо лише хід головних думок реферату.

На вступі референт підкреслив, що земельна справа не є лише справою хліборобського стану, але загально-національною справою. Любов рідної землі, це любов Батьківщини, це любов національної території в її минулим, сучасним і майбутнім. Самаж оборона рідної землі є одночасно обороною Батьківщини. Кольонізація є не тільки соціяльною проблємою, але впершу чергу політичною. Акція в обороні рідної землі є понадклясовою і загально-національною справою.

ЗЕМЛЯ УКРАЇНСЬКИХ БОЯР І ВІЛЬНИХ СЕЛЯН.

Своїм рефератом сен. Ю. Павликовський обняв не цілість земельної справи, лише один його відтинок, а саме парцеляцію. Референт підкреслив, що українському селянинові відмовляють права набувати землю при парцеляції, бо мовляв земля є польська. Українські селяни можуть набувати землю, яка є в українських руках. Одначе гасло „польська земля лише в польські руки" не видержує критики під історичним оглядом. Чому? Бо перед підбоєм українських земель польським королем Казимиром Великим уся земля належала до бояр і вільних селян. В ході вікової боротьби за землю ті українські бояри, які боролися проти самовільного відбирання їх прадідної землі, опинилися лише на дрібних загородах і пережили до наших часів як дрібна українська шляхта. Затримали свою землю лише великі бояри і князі, які перейшли у ході історії до ворожого табору і зденаціоналізувалися. Землю українських селян теж відобрала польська шляхта, переміняючи їх самих на кріпаків. Ось так 98 відсотків земельних запасів, які є тепер у польських руках, були землею українських бояр і вільних селян. Мало того. Вже за Австрії українські селяни в Галичині втратили коло 800.000 моргів у користь польських панів, які просто буками „вибивали" їх з батьківських господарств. Тому ще до нині по наших селах так багато т. зв. „пусток", себто тих селянських господарств, які прилучили пани до своїх просторів, приневолюючи їх власників утікати у світ за очі. Крім того українські селяни заплатили велитенські гроші відшкодування панам, а за „відому пропінацію" платили останні сплати вже підчас світової війни в 1915. р. Одночасно парцеляцію вели ввесь час, починаючи від половини XIX. в. проти нас. Наслідки переходу землі в польські руки такі, що по українських селах зросла у страшний спосіб смертність. Головна її причина — недостача землі у селян.

ЦИВІЛЬНІ І ВІЙСЬКОВІ КОЛЬОНІСТИ.

Теперішні господарські і соціяльні відносини в українському селі теж виключають кольонізацію цього села зайшлим елементом. Згідно з перестарілими вже статистичними даними з 1921. р. по українських землях є 1,000.000 карловатих нежиттєздатних господарств. Вільного запасу землі на українських землях у Польщі було тоді 1,600.000 га. Одначе внаслідок польської цивільної і військової кольонізації запас вільної землі зменшився до пів міліона гектарів. Нині і ці мізерні рештки хочуть скольонізувати польським зайшлим елементом, хоч загальні доходи українських селян з карловатими господарствами впали нині нижче 1/4 доходів з 1927-28. р., а малоземельних до 1/3. **Отже соціяльні і господарські аргументи промовляють теж проти кольонізації.**

ВСУПЕРЕЧ ВЛАСНИМ ЗАКОНАМ.

Польське аграрне законодавство, крім військового кольонізаційного закону з 1920. р., який наділював військових осадників безплатно українською землею, теж не дають основи до кольонізації. Якщо всеж таки кольонізація йде далі й українські власники карловатих та малоземельних господарств не можуть докупити землі, щоб доповнити свої варстати праці, то це є явним потоптанням власного законодавства.

Тут референт обговорив дуже основно протиукраїнську політику земельних урядів від основування за Стефчика аж до найновіших [illegible], які не затверджують контрактів купна [illegible] з українськими селянами.

Одночасно референт підкреслив, що [illegible] не нарушують великих земельних засобів у [illegible] ній корінній Польщі і спрямовують усіх своїх [illegible] льоністів на українські землі.

ГАРМОНІЙНА СПІВПРАЦЯ З ЕНДЕКАМИ „ЗНІЩЕНЄ РУСІ".

З польських політиків виступив [illegible] проти такої кольонізації, яка веде до [illegible] відносин на українських землях і спри[illegible] рення комунізму, лише гр. Лось у „Бунті М[illegible] дих". Інші польські політики мовчать, а одно[illegible] сно „зїзди легіоністів та старшин резерви" у Львові (отже проурядові організації), кс. [illegible] шак і гр. Дзедушицький у Станиславові та [illegible] Ст. Ґломбінський у Тернополі (завзятий [illegible] ляк і ворог українців) накликають тепер до [illegible] вої кольонізації українських земель [illegible] польським елементом. Отже бачимо в цій [illegible] гармонійну співпрацю проурядових організацій з своїми противниками ендеками. Словом у [illegible] ній справі, коли йде про український нарід, [illegible] нує велика агресивність польського громад[illegible] ства і довільність уряду з нехтуванням обов[illegible] ючих аграрних законів, з нехтуванням господар[illegible] ських і соціяльних умовин українського села та політична нетерпимість супроти інтересів укра[illegible] ської нації. При такій дійсности мусить з укра[illegible] ського боку піти рішуча і передумана оборона української національної території перед [illegible] тичними експериментами, які мали би довести до зміни етнічного обличча українських земель і до закріпощення українських селян у нужді і [illegible].

Проти нової кольонізації українських земель мусить запротестувати ввесь український нарід і повести проти неї масовий рух.

Референта нагородили присутні [illegible] чими оплесками.

З черги **ред. З. Пеленський** відчитав [illegible] **резолюцій, які присутні** на внесок дир. П. Пет[illegible] ка приняли маніфестаційно, через акламацію і без ніякої дискусії.

Після того предсідник подякував сен. Ю. Павликовському за реферат і збори закінчено відспіванням національного гимну.

Резолюції в земельних справах.

Представники нашої Церкви, української на[illegible] ки, політики, культури, господарства, жіноцтва, професійних орґанізацій, міщанства і робітництва, зібрані на Зборах улаштованих Українським Національно-Демократичним Обєднанням дня 1[illegible] жовтня ц. р., вислухавши реферату про земельні справи на українських землях у межах Польщі однодушно ствердили:

1. Земля та хліборобство є основою здорового розвитку й істнування кожної нації, тому представники українського зорганізованого життя вважають справедливе впорядкування земельних відносин на перенаселених українських національних територіях у Польщі за першу й [illegible] важнішу справу серед тих, що мають для нації та її хліборобського стану основне значіння. Аграрні відносини на українських землях у Польщі стали в останньому часі просто трагічні, коли зважити, що українське село криє в собі коло [illegible] проц. карловатих господарств нижче 2-х гектарів та коло 30 проц. від 2—5 гектарових малоземельних, на яких мусить жити кругло 90 проц. усього хліборобського населення. Тому:

2. Право на землю української національної території, що її від віків управляв та управляє місцевий селянин, чи то як власник господарства, чи то як працівник на ланах великої власности, є природним правом, якого зломання для політичних протиукраїнських цілей не може бути й ніколи не буде признане українським селянином та цілою українською нацією.

3. В обороні цього основного права українського народу й українського хлібороба на землю підносить рішуче й однодушно голос без ріжниці імку все українське громадянство без ріжниці станів і заявляє, що цю оборону вестиме постійно й безперервно, як оборону права до життя цілої української нації.

4. Представники українського громадянства перестерігають перед відбиранням українському хліборобові права на землю, що деякі [illegible] хочуть переводити засобами чергової [illegible]

...нації українських земель чужосторонпім елементом, а коли б така кольонізація була ведена далі, складають усю відповідальність за наслідки, викликані такою акцією, на тих, що хотять знехтувати це право до землі від віків на цій землі осілого хліборобського населення.

5. Не сходячи зі становища, що аграрні справи нашої землі повинен порядкувати Галицько-Волинський Сойм автономічної української території в Польщі, домагаємось від Уряду:

а) виконання закону з 28. грудня 1925 р. на аграрно перенаселених територіях українських земель через сусідську парцеляцію в користь місцевого хліборобського населення;

б) припинення інструкцій та запорядків про непродавання землі українцям та віддавання її в руки кольоністів;

в) признання концесії на Український Парцеляційний Банк;

г) припинення дотацій на військову й цивільну кольонізацію з оборотового фонду земельної реформи;

ґ) справедливого розподілу кредитів на купівлю, комасацію та меліорацію з оборотового фонду земельної реформи і на сплату родинних ділів зі спеціяльного фонду, адміністрованого Державним Рільничим Банком.

6. Представники українського громадянства закликають увесь український загал до відпору нових кольонізаційних намагань та взивають наше селянство видержати на найважнішому відтинку боротьби за національне самозбереження, — отже на відтинку боротьби за незалежну йому землю на його Батьківщині.

Вплив середовища на творчу працю.

(Д-р Л. Хвістек: „Середовище“).

15то ц. м. почав серію зимових викладів у „Літературно-мистецькому колі“ у Львові проф. львівського університету д-р Л. Хвістек на тему „Середовище“. Імя прелеґента і тема притягли багато слухачів, що виповнили велику салю львівського „Касина“. Д-р Л. Хвістек — льоґік, фільософ, маляр, теоретик мистецтва, зацікавився від якогось часу суспільними проблемами, зовсім так само, як англійський фільософ-льоґік і математик — Рассель. Він дуже чутливий на нові прояви життя і на все те, що може бути зав'язком нових культурних цінностів. Д-р Хвістек підходить до проблем від їх життєвих форм, а не від абстрактних схем — і так підійшов теж до теми середовища.

Відомо, що середовище має вплив на одиницю, але й одиниця може зміняти середовище. Одного прикладу Руссо досить, щоб побачити, який це вплив може бути далекосяжний. Із суспільного погляду виринає питання: що має робити суспільність, щоб дати якнайбільше можливостей для розвитку одиниці? Фахівці висувають супроти молодшого покоління нельоґічне домагання, щоб молодь наслідувала старших; це значить, що молодь мусіла би мати і досвід і знання, придбане довгим життям. Історія вчить, що великі індивідуальности виходять радніше зпоміж неслухняних і середніх учнів, а не „перших“.

Історія мала дуже рідкі періоди, що сприяли розвиткові талантів; це періоди, коли її творці прибільшували ролю інтелектуальних і мистецьких елементів одиниці, як напр. доба Ренесансу або німецька доба Вагнера-Ніцшого, що принесла каламутне поняття ґенія. У відомій книжці сучасного німецького психольоґа Кречмера про ґеніїв находимо залишки расистської теорії, дарма, що книжка написана проти „расизму“. Кречмер наводить цілі десятки німецьких прізвищ, мистців і письменників, як „ґеніїв“, а поминає десятки справді ґеніяльних чужинців. Ясно, що поняття „ґенія“ звязане в нього з ідеями своєрідного середовища.

Батьком теорії „середовища“ є Тен. Він вірив у те, що деякі чисто фізичні прикмети якогось краю та землі сприяють розвиткові мистецьких талантів більше, ніж інші. У понятті середовища вміщував він теж поняття „раси“ та суспільної кляси. Досить вказати на ролю індійських каст, що відмежовували себе одна від одної, щоб побачити, як саме ця відокремленість довела до занепаду одного з найсильніших расово народів. Як теорія природнича — Тенівська теорія була помилкою. Саме в мистецтві, до якого він приклав цю теорію, бачимо, що народи „колірової“ раси, азійські, висуваються у новітньому мистецтві на перший плян, тоді, як Тен відмовляв їм творчої оригінальности. Так само не передбачував він у 1865 р., що Париж стане осередком цього „колірового“ мистецтва, зовсім незгідного із „своїм“ середовищем.

Коли взяти на увагу такі елементи, важні для розвитку талантів, як матеріяльні умовини (можливість збуту своїх творів), свободу обичаїв або великі зриви (нпр. війну), то бачимо, що історія робить нам на кожному кроці несподіванки. Погляди на те, що є розвитком і творчість залежні від фільософії, а фільософія залежна від кожночасного стану науки. Нині наука зміняється так швидко, що інколи робить враження повного хаосу.

Є в теорії Тена про середовище елемент, званий „моментом“, що наче зазначує можливість впливу одиниці, її індивідуальних починів. Відношення громадянства до таких починів грає величезну ролю в розвитку талантів, бо може їх підтримувати або спиняти. Прелеґент вказує на два недавні випадки з польського життя, що наче благають „помсти з неба“ в обороні мистецьких починів. Коли А. Пронашко зробив у Вильні незвичайно оригінальний памятник Міцкевича — проти памятника підняли бурю ті самі люди, що від літ терплять на прилюдних площах гидотні дивовижі. Коли Віткевич пробував створити новий тип „чисто формістичного“ театру, директори театру його заголюкали, спроваджуючи водночас багато гірші німецько-італійські фабрикати.

Щоб засвоїти собі чужинну творчість, на це треба розуміти чужу культуру і довго ждати на це зрозуміння. Сумнівний є успіх пропаганди рідної культури на чужині, коли ця пропаганда йде при помочі творів минулої доби. Европа цікавиться передовсім сучасними цінностями, а не давніми. Такі успіхи, як недавня вистава у Відні

ГАЛАКТІОН ЧІПКА. 4

Автом по Галичині.

ДО ЖИБЯ.

Кожна нова дорога на долах — радує мене, кожна нова дорога в горах — смутить. Що такою дорогою може приїхати до верховинців? Добробут?... Культура?... Орґанізація?...

Зашиється в глибокі бори, закопається в далекі гори гуцульське село і живе собі майже так як сто літ тому. Десь колись загляне туди поліціянт, екзекутор чи граничник, перейде в літі прогульковець-верхолаз, часом замешкає на місяць-два аматор тиші і краси природи.

Аж ось прийде партія робітників і починає робити дорогу. Робітники нетутешні — чужі люди, то й звичаї чужі і мова чужа. Росте дорога, видовжується і за рік чи два получить глухе село з гомінкими містами. І тоді починається. Спершу авта на розглядини. Приїде народ з далековидами і термосами, розгляне околицю, попє теплого чаю і вирішить: Чудовий закуток!... Після того — як з рога обильности: сиплеться арійська і неарійська раса з валізами і гамаками. Повинаймає гуцульські хати, заповнить собою доріжки, стежки та плаї, наповнить вереском гори. А потім купує площі з хатами та стодолами, розбирає їх а на те місце ставить віллі. Гуцул трохи грошей вложить у нову хату „на верхах“, решту пропє і споглядає з грунів на своє село. За кілька літ пізнати його не може. Де був майдан — там костелок, де був начальник громади — там комісар літнища. Цілий день пляжа, під вечір корсо, а вечером дансинг.

Коли натовп літників збільшиться, зявляються на шляху автобуси. Від них, від звичайних авт та від жидівських возіїв цілий божий день дорога димить як пожарище. Літники спершу радіють, потім починають пчихати, а вкінці рішають: За багато руху і пороху! І починають нишпорити по горах за новим селом, пригожим на літнище. Знайдуть, розкажуть іншим, опишуть у ґазетах і одного гарного дня... приходить партія робітників та починає будову нової дороги до нової перли гір. Так відкривається і стирається перла за перлою.

Минулого року послався добрий, битий шлях до справжньої перли наших гір — Космача, цього року дефінітивно скінчилась робота шляху Ворохта—Жабє.

Тепер, коли хтось має своє, може позичити, чи має за що винайміти якесь авто, їде як по столі аж до самої столиці Гуцульщини.

Кажучи про їзду по столі, маю на думці не якийсь гладко вигибльований стіл, а звичайний, місцями ще трохи рапавий. Бувають ще на тім шляху місця не зовсім пригожі до сну в авті, але вони є на-щастя там, де прекрасна околиця аж проситься, щоби її не проспати. Чудовий, наприклад, переїзд через Буковець. Авто стогне на всі голоси заки виїде на верх, а потім скрипить усіми гальмами заки зїде в долину, але його труд недаремний. Перед очима прогульковця розгортається один з найкращих видів у наших Карпатах — вид на Жабє.

СТОЛИЦЯ ГУЦУЛЬЩИНИ.

Справа зі столицею Гуцульщини не є дефінітивно вирішена. Одні вважають столицею Ясіню, другі Жабє. Ми — галичани повинні бути за Жабєм, бо воно на галицькім боці, а льокальний патріотизм грав і грає у величезну дудку в національній орхестрі.

Але...

Жабє, чи як гуцули кажуть Жибє не все столично поводиться. Це наказне гетьманство Шекирика і трохи за багато там лейстровиків. Дотого здавна притягало до себе чужий купецький і літнисьовий народ, так що гуцульська більшість там чимраз менша.

Загалом столиці нам не вдаються. Київ був до війни найбільш чорносотенним містом у Росії, Львів — не треба наводити ні старшої ні новішої історії, Жабє має також свої „але“.

В Киеві бодай лишився незмінений Дніпро, а в Жабю Черемош, бо у Львові навіть Полтва змінилася.

Думаю, що справа столиці галицької Гуцульщини ще не зафіксована. Десь-хтось назначив на столицю Жабє, десь-хтось про те написав, але ніде нема сказано, що вона не може перенестися — наприклад до Космача. Я, особисто, голосував би двома руками за Космачем, бо підчас побуту в ньому минулого року, виніс якнайкращі вражіння. Радувало мене і положення і — що важніше — свідомість космачан. Треба тільки більше уваги і більше любови присвятити тій чудовій і багатонадійній місцевости. Вона варт того як і варт стати столицею Гуцульщини, тої доброї, гарної і незіпсутої ще Гуцульщини.

ПРИ СПЛИВІ ДВОХ РІК.

Почав накрапати дощ, а до того почав нам докучати голод і ми рішили вступити десь на обід. Відомо всім загалом, що можна пойти очі гарними красвидами, можна насичуватися силь-

„Небожеської комедії“ Красінського — це успіхи запізнілі. Тимто навіть найкраща творчість вимагає організаційної праці, яка витворює своєрідне „середовище“, сприятливе для розвитку талантів. Таке середовище пробував створити Стриєнський своєю регіональною школою у мистецтві, — воно істнує для праці математиків у Варшаві та довкола літературного тижневика „Відомосьці Літерацкіх“.

Другу частину свого відчиту присвятив д-р Хвістек середовищу — Львова. Про це завтра.

м. р.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

У Фінляндії почався процес проти двох совітських шпіонів.

Австрійський міністр закорд. справ Ґ. Шмід вибирається до Будапешту; їде йому про підготову конференції сигнатарів римських протоколів.

Альбанський прем'єр заявив підчас отворення парляментарної сесії, що альбансько-італійські взаємини затіснилися завдяки новому господарському й фінансовому договорові.

У женевських колах викликала промова Леопольда III. бельгійського помітне занепокоєння.

Італійський конгрес для студіювання міжнародньої політики почав нараду у Міляно.

Турецький маршал Кіязім, геройський оборонець Плевни з 1877. р., помер у 97. році життя.

ними враженнями, але не шкодить час-до-часу щось реального прийняти у своє нутро. Повні вражінь, але з порожними шлунками вступили ми до пансіону п. К. при сливі Ільці та Черемоша. Пансіон знаний від літ, чудово положений і — головне — свій.

Підїзджаємо під браму і бачимо: власність товариства „поперання Гуцульщизни“. Очам своїм не віримо, але кліпнувши ними починаємо вірити.

Розпитуємо що і як. Пан К. живе ще в своїм колись домі і приймає гостей як давніше. Але реальність уже продана, бо треба було, бо мусів її продати.

— Чиж не було когось із наших? — питаємо.

— Було, але дуже мало, а ще менше давали. Я вдавався до ріжних людей, оферував за дешеву ціну — оглядали, пертрактували, торгувалися і нічого з того не вийшло. А обставини тиснули...

Обставини! Хто їх з нас не знає і не відчуває... Податки, позички, девальвації, безробіття, родинні клопоти.

Дощ лив як з цебра. Видно йшов за нами з Ворохти, бо Черемош швидко зібрав і котив з гуком свої пожовклі води. З другої сторони втрувала йому Ільця вливаючись до Черемоша на кінці чудового городу.

Я стояв на бальконі пансіону і чорні думки думав: Такий прекрасний закуток, таке чудове відпочинкове місце — пропало для нас на віки.

Не ми вже будемо звідсіля підпомагати Гуцульщину. Робитиме це „Товажиство Поперання“ без нас і на свій спосіб.

(Продовження буде).

„БОЛЬШЕВИЦЬКА БЕЗЛИЧНІСТЬ“.

ЛІССАБОНА, 16. 10. ПАТ. Португальська преса називає совітський проект контролі португальських пристаней „безличчістю“, пригадуючи заміти португальського уряду проти комінтерну для контролі неінтервенції в Еспанії. Всеж таки Португалія пошанувала договір неінтервенції, зате СССР нарушує його.

—o—

НОВИНКИ.

З нинішним числом висилаємо нашим передплатникам 20 ч. „Назустріч“.

— Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 54-46. Найпевніша льоката гроша.

— Свято книжки на Жовківськім. Свято книжки уладжує читальня „Просвіти“ жовківської дільниці у власній домівці при вул. св. Мартина ч. 9 в неділю 18. ц. м. в 6. год. веч. На програму складаються: реферат, деклямації та продукції мішаного хору під проводом радн. Купчинського. При вступі на салю приймається добровільні датки на будову Народнього Дому на Жовківськім.

— Фільма поручена для шкіл. Міністерство внутрішніх справ у Варшаві признало фільму „Пастер“ як виховну і поручило її шкільній дітворі. Кіно „Коперник“, що дає цю фільму, ввело окремі дешеві ціни для шкільної молоді, яка може ходити до кіна у товаристві вчителів. Замовлення гуртових білетів щодня від год. 11 до 1-ої впол. у дирекції кіна „Коперник“.

—o—

ВЕЧЕРНИЦІ в суботу 17. жовтня в **Т-ві „Зоря“**, вул. Вірменська 25. Початок 9. год. вечер.

—o—

— Преосв. Митрополит Шептицький після кількамісячного відпочинку в Підлютім, вернувся до Львова. Покищо не приймає на авдієнції нікого.

— Інавгурація академічного року у львівському університеті відбудеться в понеділок, 19. ц. м. Після богослуження в латинській катедрі б. ректор д-р Ян Чекановський в залі нового університетського будинку, зложить звіт з попереднього академічного року, а теперішній ректор д-р Ст. Кульчинський виголосить інавгураційну промову, а проф. д-р Кшеменевський виголосить виклад на тему „Із світа бактерій“.

— Радіо за 1 зол. В найближчім часі появиться розпорядок міністра пошт і телеграфів у справі радієвих оплат. На підставі того розпорядку всі власники детекторів платитимуть 1 зол. місячно. Отже знижка місячного абонаменту, яка досі обовязувала тільки хліборобів, тепер буде розширена на всіх власників детекторів.

— Боротьба з доріжнею. Городське староство розпочало акцію, що має на меті припинити безсовісне підбивання цін на харчеві продукти і предмети першої потреби. На місто вирушили поліційні стежі і переводять контролю максимальних цін на мясо, печиво, вуголь і т. п. Багато купців покликано до городського старостова на карну розправу. Акція потреває довший час.

— Військовий податок буде знесений. В найближчому часі буде оголошений президентський декрет про введення заступної військової служби для резервістів категорії Б, Ц і Д, які будуть приневолені відпрацьовувати безплатно якийсь час для війська та фізичного виховання. Декрет буде обовязувати від нового року. Одночасно буде знесений військовий податок, який стягнуть цього року востаннє.

— Викуп тютюну в Борщеві. В заведенні викупу тютюну в Борщеві розпічнеться 19. ц. м. викуп тютюневого сирівця від плянтаторів борщівської округи, що обіймає повіт борщівський і частину чортківського та заліщицького. Викуп треватиме до 11. грудня, причому передбачують викупно 14.000 сотнарів сирівця.

— Студія суспільної праці. В салі міської ради у Львові відбулося врочисте закінчення першого року студій, суспільної праці при участи представників влади, суспільних установ і фреквентантів студії. Президент міста д-р Ст. Островський зазначив потребу добре приготованої суспільної служби в ділянці опіки над дитиною та культурно-освітної роботи. Досі все те ведено невміло по дилетантськи. Із звіту керовника курсу д-ра Маріяна Барона виходить, що курс тревав від 2. грудня м. р. до вересня ц. р. Зголосилося було коло 200 осіб, а скінчило 80, з того 60 жін... мужчин, які й дістали свідоцтва. Кошти ... студії дійшли до 14.000 зол.

— Сумна подія. Як повідомляє „Вєк Нови“ ... ц. м. до вселюдної школи у Вільші Ма... пов. Рава Руська впала 23-літня донька ... го пароха о. Кирила Тустановського, ... нович, яка з причини лихого пожиття з ... б. редактором „Батьківщини“, дістала ... і держачи в руці сокиру, кинулася на свого ... ка, коли викладав релігію дітям. О. Ту... ський, якому донька завдала кілька удар... рою в голову і плечі, вибіг на подвір'я і ст... кати на поміч. Донька побігла за ним і да... кувала батька. Аж керовник школи, Гр. ... зловив навіжену й відобрав їй сокиру. О. Ту... новський одержав 5 ран у голову, плечі, ... руку. Тяжко раненого відставлено до шпиталю ... божевільну під сильною ескортою відставлено ... заведення для умово хорих у Львові.

— Краєва хроніка. Недалеко залізничого ... ця в Станиславові кинулася в ночі під потяг ... жінка і погибла на місці. — В Заболотівцях ... Жидачів повісився Микола Андрейків з ... невиличної недуги. — На тернопільського ... Бенціона Зельцера, що переїздив у ночі ... лісці, напало трьох грабіжників і почали ... товари, коли Зельцер наробив крику, один ... біжник скалічив його ножем і всі втікли. ... кидом участи в нападі поліція придержала ... на Лабая. В Мазурівці пов. Чортків 22-літній ... пан Делієвський заманив до своєї ... літню наречену Йосифу Білявську й застрілив ... з револьверу, опісля відобрав собі життя. ... ною були родинні непорозуміння. — В селі ... ті костопільського повіту (Волинь) згоріла ... рода Корнила Бугая, причому погиб у ... 17-літній син господаря.

— Крутійство з одною посадою. При ... державній інституції рільного і огородн... господарства працює від багатьох літ один ... їнець з Галичини п. П., а навіть є заступн... управителя великого огородничого заведення. Йому обіцяли посаду повітового огородн... при старостві в Луцьку на Волині. Покликаний письменно виїхав з усіми річами до Луцька і ... няв посаду. Але сталася цікава річ. Вернувся ... вітовий староста і по кількох днях заявив ... му землякові, що він до нього не висилав ... ма, що це зробив його секретар без його ... ма і що він його не візьме на службу, з ... що ця посада неактуальна. Опісля заплатив ... кошти дороги і він мусів вернутися на давн... саду в глибині Польщі. Тепер один з його ... чальників заявив виразно п. П., що він ні... сході не одержить посади. Тепер п. П. думає ... ложити на українській землі своє більше ... ниче заведення. І добре зробить.

— Миші зїли гроші. До скарбового уряду ... Слонімі зголосився один селянин з проханням виміняти йому банкноти на суму 2.850 зол. ... ушкодили миші. Гроші одержав селянин ... кураційне відшкодування за будинок і пере... вував їх у кухонній шафі. Оглянувши банкноти скарбові урядовці ствердили, що більшість ... надається до виміни з причини значного ... дження.

— На Поліссі повстало, як пише „Кур. Поранни“ кілька польських кооператив, а саме ... ратива шевців в Давидгородку, тесарсько-... лярська в Івацевичах, молочарська в Дорогич... ні, а в Бересті кравецько-білизняна кооператива і „Зелпок“ коопер., що займається закупом і продукцією лікувальних зел. Також зорганізували перерібню овочів і лісних ягід в Коссові, що продукує джеми, соки і т. і. Проникає на Полісся також „Сполем“, що організує щораз то ... споживчі кооперативи. Дістаються на Полісся і такі організації, як „Звйонзек Праци обив... бет“, „Коло ґосподинь вейскіх“, „Звйонзек ... дей всі“ й ін. Починають розвиватися на Поліссі товариства купців і ремісників „хшесцян“. ... нізуються каси самопомочі, а також ... споживчих артикулів в Бересті. На Поліссі ... руть участи великі капітали, не реалізуються ... вні великих інвестиційних плянів. Вреш... шає себе „Кур. Поранни“, що Полісся в ... кому часі перестане бути пострахом для ... ців, яких переносять із західних земель на ... си“ та що Полісся заінтересує собою ... промисловців, які мають поважніші капітали.

— Телевізійна станція у Варшаві. В най... чому часі розпічнуться у Варшаві роботи ... інсталяції першої в Польщі стації до ...

телевізійних видовищ. Досвідна стація телевізії повстане на 16-му поверсі будинку при площі Наполєона. Покищо будуть надавати видовища до кількох відбірних апаратів, уміщених у ріжних місцях міста.

Вбивство на дансінгу. Окружний суд у Варшаві розглянув справу Лейзора Купца, який на дансінгу в „Пале де Данс" застрілив замужну жінку Фелю Ройзен. Душогуб не признався до вини, кажучи, що револьвер вистрілив припадково, коли перекладав його з одної кишені до другої. Купца засуджено на 8 літ вязниці.

— **Загальна ревізія у комірників.** У звязку з викриттям зловживань в кількох канцеляріях коморників у Варшаві та їх арештуванням президія городського суду наказала перевести загальну ревізію книг і стану каси у всіх канцеляріях коморників у Варшаві. Ревізію переводять два судді.

— **Міжнародній шаховий турнір** відбувається в Голяндії. Він є теж мандрівний, бо кожна партія розграється в іншому місті. Крім голяндського шахового мистця д-ра Еве в турнірі беруть участь інші шахісти світової слави, як д-р Алехін, Фін, Ґрінфельд. Першу партію грали Еве й Алехін, в Амстердамі, причому виграв Еве, зреванжувавшись за недавну програну з тим шахістом у Нотінгемі.

— **Ріжні вістки.** В Копенгазі помер кат, що сповняв свій уряд поверх двацять літ, але не виконав ніодного смертного присуду, бо всіх засуджених на смерть король помилував. — В Ораніенбурзі відкрила німецька влада знову концентраційний табор, в якому має знайтися 2—3 тисяч осіб, переважно політичних вязнів. — У шпиталі в Сальоніках, де находилося 600 хорих, вибухла велика пожежа й знищила цілий будинок. Чотирьох хорих згоріло. — В Німеччині находиться 60 концентраційних таборів з 25.000 вязнями.

— **Кілька слів про раціональне плекання зубів.** До чищення срібла ми звикли купувати найліпший порошок або пасту. Робимо розумно, бо залежить нам, щоб срібло було чисте і не нищилося при чищенні. Срібло є дороге, але ще дорожчі є для нас наші зуби. Також зуби повинні мати гарний полиск слоневої кости, тому треба вибирати до чищеня зубів відповідну пасту, яка грунтовно чистить зуби і не нищить емалії. **Паста до зубів Одоль** це найделікатніший порошок у формі пасти. Тільки така паста є ідеальним засобом до чищення зубів. **Паста Одоль відсвіжує і прохолоджує.**

— **Небезпека у повітрі.** Теперішня пора є найнебезпечніша для людського організму. В цьому часі легко простудитись, закатаритись, кашляти, мати грипу або інші недуги. Тому тепер треба більше дбати про своє здоровля. Коли перемерзнемо, тоді добре розгріває нас філіжанка доброго буліону з буліонових кісток Кнорр. Цей буліон можна дуже легко приладити. Досить заляти кістку кипячою водою. При цьому буліон є дешевий, бо 1 пачочка 3 кістки коштує тільки 20 сотиків. Він приготжений на чистім мясним екстракті і виварах з городовини, тому є знаменитий у смаку, ще й поживний.

—o—

Дописи.

БОБРЕЧЧИНА.

Злочинна робота колишніх сельробівців у Бориничах. Перед війною село Бориничі було першим в повіті. За почином бл. п. о. дек. Степана Донаровича в 1904 р. основано Т-во „Сокіл", яке почало плекати сокільську ідею. Вже в 1906 р. істнував у селі аматорський гурток хор під дириг. бл. п. дир. шк. Степана Шоробури, який давав до війни багато вистав і концертів не лише в свому селі, але також виступав у Бібрці та в Ходорові. В селі був теж кружок „Сільського Господаря" (який вагонову пересилав безроги до Відня), крамниця кружка, читальня і молочарня. Одним словом Бориничі були одним з найсвідоміших сіл у повіті. Тепер село сходить на бездоріжжа. Колишні члени Сельробу, які відбирали раніше у народа найбільший скарб — віру в Бога та українську національність, тепер своєю „діяльністю" зводять товариства на бездоріжжа. Для ілюстрації така сумна картина. Кооперативу кожної хвилини виключать з членів РСУК. Те саме жде читальню. Дня 4. ц. м. на засіданні виділ унеcожнив ухвалу давнішого виділу, щоб за залеглу вкладку Мат. Т-ва замовити на пятьлітню сплату книжок за 160 зол. — замовлено за 60 зол. В бібліотеці є ледви кільканацять книжок. Мин. року завдяки тим людцям-яничарам заложено у нас „Страж пожарну", якої члени розпиваються і приходять лише тоді до читальні, щоб підчас забави викликати авантуру. Не всилі їх тепер з цих налогів вилічити і ніхто не здобудеться на відвагу виступити проти них.

Сокільське свято у Бориничах. В неділю 20. м. м. в год. 3. попол. відбулося сокільське свято на памятку великих роковин (1036—1936) кн. Ярослава Мудрого. На площі о. дек. К. Донаровича під лісом збудовано трибуну, на якій в гарно різьблених гуцульським взором рамах, поміщено образ кн. Я. М. Свято почалося сокільським гимном. Перед старшиною і образом уставилися 40 побр. і 20 посестер. Побр. нач. Андрій Нагірняк здав звіт голові Т-ва побр. Грицеві Артимові, який привитав зібраних коротким привітом. По звіті відбулася перед старшиною і образом дефіляда. На дальшу програму склалися: вправи вільноруч посестер „Квіти" і вправи побр. списами та будови сеж. За гарне виконання нагородила публика виконавців рясними оплесками. Дуже гарно написалися посестри кількома гарно виведеними нар. танками, яких навчила п-а Ірина Донаровичівна. Опісля відбулися змагання за мистецтво в бігу на 100 м., яке здобув побр. Степан Ковальчук. В святі мали взяти участь сусідні сокільські гнізда, але влада заборонила. Свято випало надсподівано гарно і залишило якнайкраще враження. Може це свято пробудить зі сну і захотить до праці місцевих громадян, головно молодь та згуртує під сокільським стягом.

—o—

Спорт.

ЗМІНА НАЗВИ ЛЬВІВСЬКИХ ЧОРНИХ.

Про те, що Чорні переорганізовуються на військово-цивільний клюб, ми вже писали. Тепер у звязку з цією реорганізацією змінюють теж Чорні свою назву. Від 1. XI. ц. р. новий клюб буде називатися: Перший Львівський Військово-Цивільний Спортовий Клюб „Чорні".

МІЖНАРОДНІЙ ГАКІВКОВИЙ ТУРНІР.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що в середущій Европі є тенденції відмежувати гаківкові аматорські дружини від псевдо-аматорських. Проектують міжнародній гаківковий турнір, у якому брали б участь такі дружини: Берлінер С. Ц., Л. Т. Ц. (Прага); Рапід (Відень), Вінер Айсляуф Ферайн, Б. К. Е. (Будапешт), Діяволо Россонері (Міляно), Г. Ц. Міляно, Краковія і Телефонклюб (Румунія).

НІМЕЧЧИНА — ШОТЛЯНДІЯ 0:2 (0:0).

У Ґлєсґові відбулися міжнародні мячеві змагання між Німеччиною і Шотляндією. Німеччина грала дуже добре в першій половині, одначе в другій половині не зміла дати собі ради зі сильнішим противником. На цих змаганнях було 50.000 глядачів.

—o—

Нові книжки й журнали.

Ю. Каменецький: НА РОЗДОРІЖЖІ або ЗА І ПРОТИ АЛЬКОГОЛЮ. Накладом Українського Протиалькогольного Т-ва „Відродження" у Львові. Стор. 80, ф. 16°, з передмовою д-р Софії Парфанович, голови Т-ва „Відродження".

Це вже друге з черги в цьому році дуже цінне видання „Відродження". Автор опрацював книжку на основі довголітньої абстинентської практики. Подаючи у книжці питання та відповіді на пекучі питання: пити чи не пити, курити чи не курити, ширити ідею тверезости чи не ширити, автор створив катехизм абстинента й ворога тверезости. Вже найбільший ворог тверезости по прочитанні цієї книжки призадумується, чи не спрямувати свої кроки замісць до шинку до: бібліотеки, читальні, кооперативи, театру чи рідного дому! Ви цікаві, яке відношення католицької релігії до абстиненції? Прочитайте на 40. стор., що каже Папа Пій XI., або що каже Патер Ельпідій, відомий у Німеччині францішканин, апостол тверезости між католиками-німцями. Ви покликуєтеся на чудо в Кані Галилейській? А чи Ви застановлялися колинебудь, що між Вами є багато таких, що в пізнанні науки Христа доходять тільки до весілля в Кані, а далі ані руш? А чи багато зпоміж нас йде з Христом на Голгофту? Святе письмо каже: вино веселить серце чоловіка. Але крім цієї згадки не найдете більше заохоти до пиття, навпаки є багатьох місцях Св. Письма є дуже гострі осуди пиянства і вина, одначе про ці осуди мало хто знає... Про них довідається по прочитанні книжки „На роздоріжжі". Книжка друкована на дуже доброму папері, в твердій обгортці, коштує — 80 сот. Замовляти: Т-во „Відродження", Львів, вул. Чарнецького ч. 26. Купити можна в усіх книгарнях у Львові і в краю.

УСМІХНИСЬ!

В цілій Америці, як вона довга і широка можна бачити на кожнім кроці поклик до публики: „Keep smiling", що означає „Усміхнись" у бюрі, у фабриці, у крамниці, у вагоні, автобусі, в барі, чи дрогерії — всюди видніють плякати з написом: „Усміхнись".

У велитенській кузні праці, темпа і поспіху, якою є Сполучені Держави, у краю, де час не направду гріш, з погоні за доляром є змістом дня, у такім краю поклик „усміхнись" має значіння життєвої вказівки, не є тільки пригадкою про обовязок ввічливости продавця супроти клієнта. Той, хто це видумав, ті, що цей типово американський slogan спопуляризували, піднесли його до висоти морального наказу — знали добре, що роблять, знали свій край і свою суспільність. Сполучені Держави є батьківщиною оптимістів, людей з сильною вірою в успіх, що є нагородою за виснажливу працю.

Кріза почалась в Америці і там найскорше скінчилась. Те, що переломили крізу і вернулись до ліпших днів завдячують американці ріжним чинникам, але не найменшому може ступні непохитному оптимізмові. Як загальною є опінія знаменитих вождів, що про перемогу рішає остаточно „мораль" армії, так само є правдою і те, що за вихід краю з тяжкої ситуації рішає „мораль" громадян, суспільности, народу.

Не зражуватись невдачею, не піддавати пригноблению, не опускати рук — це найважніші козирі у боротьбі за успіх.

Таке власне, а не інше значіння має американський наказ „Усміхнись". Бо хто має добрий гумор, хто вміє здобутись на усміх у боротьбі за істнування, той має на сто шанс більше від людини слабої духом, недовірливої, згірклої у песимізмі.

Американське „Усміхнись" заслуговує на найбільше поширення у нас в найширших колах суспільности. Добрий приклад у тім напрямі можуть і повинні дати ті, які своїй витревалости і вірі в успіх завдячують добру матеріяльну ситуацію, спокій і гарні вигляди на майбутнє. До таких належать передовсім люди, що виграли більші або менші суми на Державній Льотерії.

За їх прикладом повинні піти і ті мародери, що обмежуються лише до нарікання на тяжкі часи, на брак щастя і невдачі. Коли вчора виграв Ікс, то Ігрек має ті самі шанси виграти завтра або позавтра.

Замісць нарікати, журитись надаремне, відбирати гумор собі та іншим, найліпше піти за прикладом виґрасів, розвісити лише і душу надією. Хто так поступить, найдеться на певній дорозі до успіху, переломить „злу пассу". Усміхнись до Фортуни, а вона відплатить Тобі тим самим.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри

Український Молодий Театр „Заграва“ під арт. проводом В. Блавацького.

Болехів: „Камо градеши?“
17. Х. Рожевий шлях.
Синевідсько Вижне:
19. Х. Голгота.
З Синевідська театр іде до Сходього, Стрия і Дрогобича.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.
Збараж:
17. Х. Вій.
Зі Збаража іде театр до Ковови і Бережан.

Великий Театр:
Субота, 17. Х. год. 7.30 веч. „Пігмаліон“.
Неділя, 18 Х. год. 3.30 поп. „На Личакові“; год. 7.30 веч. „Пігмаліон“.

Цирк „Корона“ (вул. Пелчинська).
Субота, 17. жовтня дві вистави: год. 4. попол. і 8.30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Малий льорд“.
АТЛЯНТИК: „Відень шаліє“.
ВАНДА: „Жінки в його житті“, „Жінка з оголошення“.
ҐРАЖИНА: „Графиня Маріца“.
КАСІНО: „Маєрлінг“.
КОПЕРНИК: „Пастер“.
МАРУСЕНЬКА: „Юдель грає на скрипці“.
МЕТРО: „Під гарячим небом Арґентини“.
МІРАЖ: „Бурлака з над Волги“.
МУЗА: „Спокуса“ з Марл. Дітріх.
ПАКС: „Катеринка“ та колірові додатки.
ПАЛЯС: „Панна Ліді“ з Франціскою Ґаль.
ПАН: „Пан Твардовський“.
РАЙ: „Ядзя“.
СВІТ: „Спокуса діявола“.
СТИЛЕВЕ: „Кеніґсмарк“, ревія „З усмішкою на устах“.
ТОН: „Нові Тарзанові пригоди“.
УТІХА: „Втікач з Яви“ і ревія.
ХИМЕРА: „Квітничарка з Пратеру“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)
„Бенервальд“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 17. жовтня 1936.

Відень (506,8) 15.15 „Кіт у чобітках“ авд. Фр. Поччія, 16.45 Танкові пісеньки давніх часів, 22.30 Англ. форт. музика, **Братислава** (298,8) 20.45 „Веселий мужик“ оп. Фаля, **Прага** (470,2) 11.05 Джезова бібліотека, 15.00 Музика тріа, 22.30 Розр. програма, **Париж** (1648) 12.00, 17.30 Легка музика, 21.00 Спів. **Білгород** (437,3) 15.15 Нар. пісні, 18.20 Скрипка, 20.00 „Паґаніні“ оп.. **Берлін** (356,7) 8.30 Легка музика. 18.15 „Золотий моздір“ авд. на осн. Ґріма з муз., 19.00 Бетовен-Гайдн, концерт квартету, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14.00, 22.30 Музика, 18.00 Нар. пісні й танки, спів, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 16.00 Веселе пополудне для молодших і старших, 18.00 Концерт тріа із Байрайту, **Будапешт** (1571) 12.05 Сальон. музика, 13.30 Оп. pесіталь, 14.00 Скрипка, 17.00 Циг. музика, 18.40 Форт. pесіталь, 22.00 Концерт оп. орх., **Міляно** (368,6) 11.30, 16.00 Легка музика, 13.15 Орх. концерт, 20.45 „Козі фан туте“ оп. Моцарта, **Рим** (420,8) 17.15 Танк. музика, 20.30 „Дієчі анні“ ком. Бузікініа, 21.20 Розр. концерт.

Неділя, 18. жовтня 1936.

Відень (506,8) 13.05 Розр. концерт, 15.30 Квартет, 17.05 Музика, 19.30 Пісні й арії, Меркер, сопр., **Братислава** (298,8) 8.30 Діточі пісні, 18.15 Хор, 21.40 Російські романи, **Кошиці** (259,1) 18.00 Церк. пісні Бортнянського у вик. хору, **Прага** (470,2) 8.30 Релігійна музика, 9.10 Сальон. музика, 10.05 Тріо, 11.00 Клясична музика, 16.00 Концерт, 21.35 Віольонч. pесіталь, **Париж** (1648) 9.30 Славні артисти, 15.45 Симф. концерт, 18.00 Легка музика, 20.30 Концерт, **Білгород** (437,3) 12.00 Концерт, 18.50 Віольончеля, **Берлін** (356,7) 10.30 Музика, 20.00 „Ріґолето“ оп. Верді, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 10.45 Фантазії на органах Вірліцера, 14.30 Концерт камер. хору, 15.00 Сільське весілля, сценка з муз., 18.00 Гарні мельодії, орх., **Мінхен** (382,2) 10.45 Бахові твори, 16.00 Вес. концерт, **Будапешт** (549,5) 12.30 Орх. концерт, 16.30 Циг. музика, 18.00 Два фортепіяни, 19.30 „Гейша“ оп. Джонса, 22.05 Сальон. музика, **Міляно** (368,6) 12.20 Камер. музика, 21.20 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13.00 Розр. концерт, 13.40 Легка музика, 20.45 „Іль камбіяле ді матрімоніо“ оп. Россінія, 22.00 Осінь на селі, репортаж.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 17. жовтня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Легка музика з гр. пл., 12.40 Хліборобська скринька, 2.50 Полудневий денник, 14.30 „Каштанова авантюра“ весела авдиція для дітей, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Джозе Рогачевський з гр. пл., 15.50 Моди, 16.00 Музика, спів із гр. пл., 16.15 Гуморески та скерца в вик. орх., 17.00 Концерт солістів, скрипка, спів, форт., 17.50 Огляд видань, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Легка музика з гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Польські полярні виправи, 19.30 Розривковий концерт, 20.30 Літературні новини. 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 У день Шопенової смерти, Й. Турчинський фортепіян, 21.40 Концерт орх., Юрій Чаплінський баритон, 22.30 „Гіджінсова комета наближується до землі“ вес. авд.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 „На закінчення“, гр. пл.

Неділя, 18. жовтня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Хліборобська Ґазетка, музика з гр. пл., Як ми проломили труднощі при осчуванні хліб.-торг. кооперативи. 8.40 Сенель- „Алеманьʼ“ з гр. пл., 8.45 Програма на нині, 8.50 Ранішній денник, 9.00—10.30 Богослуження, Курант, Репортаж, Дзвони, 10.30 Симф. концерт з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Розр. концерт; у перерві ок. год. 13.00 Театральний огляд, 14.00 Репортаж із життя, 14.30 Народня капеля, 15.30 Для села: Діяльог, Огляд ринків рільних продуктів, 16.00 Реклям. концерт, 16.15 Легка музика з гр. пл., 16.30 Театр Уяви: „Вальси пані Людвики“ з муз., 17.00 Симф. концерт; у перерві ок. год. 18.00 Актуальна гутірка, 19.00 „Письменники та меценас“, 19.15, 20.00 Мішаний концерт у вик. Романи Електорович-Вітешакової, форт., І. Спріта, барит., музика з гр. пл., 19.45 Літературні хвилини, 20.20, 20.21, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Форт. твори Сергія Прокофієва, 22.0 Оперові й оперетові фантазії; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.63—89.20, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50 Доляри кан. 5.30.50 — 5.27.50, Фльор. гол. 285.30 — 283.30. Франки фр. 24.82 — 24.68, Франки швайцарські 122.55—121.75, Фунти англ. 26.10 — 25.80, Ґульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 16.60—15,80, Кор. дан. 116.54—115.70, Кор. норв. 130.98 — 130.00, Кор. шв. 134.48 — 133.50, Ліри італ. 25.40—24.40, Марки фінл. 11.51—11.30, Марки нім. 116 — 112, Шил. австр. 93—89. Марки нім срібні 127—120.

Акції.

Банк Польський 110, Вуголь 16, 16.50 Лільпоп 15, 15.25, Стараховичі 37, 36.50

Папери.

3 інвест. 1. ем. 64, серії 77.50, 2 ем. 65, 5 конв. 53. 5 зал. 50.50, 6 дол. 76.50, 77. 4 прем. дол. 49, 48.75, 7 стаб. 450, 500

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 51—54, 4 прц. Л. З. Бк Г. 40—43, 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 42—45, 4 прц. ТКЗ. 39—41, 4 і пів прц. ҐТКЗ. 41—44, 4 і пів прц. БҐК. 61—65, 4 прц. БҐК. 61—65.
Долярівка 50—52, 3 інвест. 1. ем. 61—65, 2. ем. 65—68

Збіжжя.

Ціни льоко Львів	від до
Жито І	19.00—19.25
Жито ІІ	18.75—19.00
Висівки пш. грубі	12.75—13.00
Висівки пш. середні	15.00—12.25
Висівки пш. мілкі	13.00—15.00

Інші ціни без змін,

Працюй, Богатись, Збирай,

в ощадности складай в Повшехнім Банку Звйонзковім на іменні вкладкові книжечки або на показчика, що забезпечує білоглядну тайну вкладу. Вкладки платні на кожне домагання або за виповідженням у централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6½% річно.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S. A.

Львів, Варшава, Бельсько, Цешин, Дрогобич, Ґдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів. 3/1 24

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу.

Ціни за 100 кг. люзом, льоко вагон-стація заладовання:

		льоко ст. заладов.:	
Пшениця зб. 750 гр/л	5%.	24.25—24.75	зол.
Жито зб. 694 „	3%	17.50—18.00	„
Ячмінь паш. 621 „	4%	19.25—19.50	„
Овес не зад. 456		15.50—16.00	„
Овес л. зад. 444		14.50—15.00	„
Гречка	10%	22.00—22.50	„
Кукурудза жовта		17.00—17.25	„
Кукурудза червона		18.00—18.50	„
Коноп. сімя		28.75—29.00	„
Соняшникове сімя		29.50—30.00	„

Пшениця, жито, ячмінь і овес подешевіли на 50 сот. Тенденція на збіжжа знишкова. Ціни фасолі удержані. Ціни олійних насінь легко знишкують.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 16 жовтня ц. р. кооперативам платить за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.
1 без опакування . . . . . . 2.35 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням 2.40 „
1 кг. масла експорт. включно в експортовим опакуванням дає зачет . . . . 2.40 „
1 л. молока . . . . 0.15 „
1 к. яєць . . . . 4.20 „

Тенденція на масло, молоко та на яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 16. Х. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Кури І. кл., товсті, без остріг, щойно від 1.70 кг. вгору 1.05 зол
Курята І. кл. біло й жовтоніжки щойно від 0.80 кг. вгору 0.85 „
Качки товщені І. кл. щойно від 1.80 кгр. вгору 1.00 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймається.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Кружка Родичів при державній мужеській гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі відбудуться 25. жовтня ц. р. в год. 10. рано в гімназійнім будинку з таким порядком: 1. Відкриття звичайних Загальних Зборів. 2. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. 3. Слово Дирекції гімназії. 4. Звіт уступаючої Управи: а) секретаря, б) скарбника, в) провідниці секції доживи, г) звіт з надзвичайних праць Кружка. 5. Звіт Провірної Комісії. 6. Вибір нової Управи і Провірної Комісії. 7. Устійнення членської вкладки. 8. Внески й запити. 2904

Члени Т-ва Українських Студентів Львівської Політехніки „Основа“ складають замісць вступу на „Всестудентські Вечерниці“ в дні 17. 10. 1936 р. 30 зол. на добродійні цілі.

На Український Город зложила п. М. Кичурівна, Перемишль, 2 зол.

РІЖНІ

ДЕРЕВЦЯ ОВОЧЕВІ, до прикрас. ШЕПЛЕНІ БОЗИ і т. п. першоякістні — дістати можна у Малопольськім Рільничім Товаристві, Львів, Коперника 20, тел. 200-88. 2894 2—4

НАШЕ МЕШКАННЯ — наша приємність. Фіранки, декорації кімнат за безцін. Фрайліх, Сикстуська 21. 2679 8—?

МАКС ҐЛЯЗЕРМАН, ритівнича гравірня, фабрика каучукових стампілів і видиларня таблиць. Львів, вул. Сикстуська 19, телефон 215-03. 2918 1—?

ВИРІБНЯ білля і ґапту „ДАНУТА“ Марії Рудницької, Львів, вул. Собіського 4, приймає до шиття білля жіноче, мужеське і постелеве. 2929 1—?

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛОТИХ тривка ондуляція з 6-місячною гарантією. Сальон чесання пань, Сикстуська 8, вхід через браму. 2898 1—?

ЗАЛІЗО старе, зужиті машини, та фабричні частини залізні і металеві купує і платить найвищі ціни: Склад заліза Жовківська 54, тел. 297-01. 2898 1—?

КУПНО-ПРОДАЖА

НОВА КАМЯНИЦЯ бічна Листопада, 1 мешкання 20.000, довг 8.000 зол. готівка 12.000. — НОВА КАМЕНИЧКА 2 мешкання 15.000, довг 3.000 готівка 12.000. — НОВА КАМЕНИЦЯ 14 кімнат, комірне 2.800, ціна 28.000, довг 12.500 готівка 15.500. — НОВА КАМЯНИЦЯ біля парку, 2 мешкання 3 і 2-кімнатне 35.000 довг 7.000 готівка 28.000. — ВІЛЛЯ вулиця Потоцького 25.000 довг 3.000 готівка 22.000. ВІЛЛЯ 4 покої, город 300 сажнів 25.000 довг 10.000 готівка 15.000. — ДІМ 14 кімнат вул. Зофії 17.500 довг 7.500 готівка 10.000. — ТРИПОВЕРХОВА камениця вул. Коперника бічна, комірне 12.000, 15 літ вільних, без такси, 130.000 довг 27.000 готівка 103.000. — ГОСПОДАРСТВО під Львовом, стація в місци, 20 моргів найкращої землі з будинками 25.000 — продасть українське бюро „ТРАНСАКЦІЯ“ (Ігнат) Львів, Длугоша 1, ріг Мохнацького. На відповідь марка. 2895 2—?

ОГОЛОШЕННЯ.

АДВОКАТ

Д-р Гр. Пиндик

б. карний оборонець у Львові відкрив адвокатську канцелярію в **ЗОЛОЧЕВІ,** при „Валах“. 2900 1—?

(НЕ ФАРБА) привертає сивому волоссі первісний **колір**

ФУТРА дешево і вигідно вам купує Е. Гонисевич — Львів, Домініканська 4. 2854 11-6

Дешево — Сітки до огорожі І. КОНРАД Львів, вул. Гетманська 22. 2896 1-4